

VALSTYBINĖS MAISTO IR VETERINARIJOS TARNYBOS DIREKTORIUS

**ĮSAKYMAS
DĖL GYVŪNŲ AUGINTINIŲ LAIKYMO VIEŠOJO MAITINIMO ĮMONĖSE TVARKOS
APRAŠO PATVIRTINIMO**

2014 m. gegužės 15 d. Nr. B1-433
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalimi, Lietuvos Respublikos maisto įstatymo 9 straipsnio 5 dalimi, Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymu, atsižvelgdamas į gyvūnų užkrečiamųjų ligų ir zoonozių plitimo riziką ir siekdamas užtikrinti maisto saugą viešojo maitinimo įmonėse, laikančiose gyvūnus augintinius:

1. T v i r t i n u pridedamą Gyvūnų augintinių laikymo viešojo maitinimo įmonėse tvarkos aprašą.

2. P a v e d u:

2.1. įsakymo vykdymą Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos teritorinėms valstybinėms maisto ir veterinarijos tarnyboms;

2.2. įsakymo vykdymo kontrolę Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Gyvūnų sveikatingumo ir gerovės ir Maisto skyriams.

Direktorius

Jonas Milius

PATVIRTINTA
Valstybinės maisto ir veterinarijos
tarnybos
direktorius 2014 m. gegužės 15 d.
įsakymu Nr. B1-433

GYVŪNŲ AUGINTINIŲ LAIKYMO VIEŠOJO MAITINIMO ĮMONĖSE TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Gyvūnų augintinių laikymo viešojo maitinimo įmonėse tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato gyvūnų augintinių (šunų, kačių, šėškų ir kt.) laikymo viešojo maitinimo įmonėse tvarką.

2. Aprašas taikomas viešojo maitinimo įmonėms, savo patalpose laikančioms gyvūnus augintinius.

3. Aprašas netaikomas viešojo maitinimo įmonėms, savo patalpose laikančioms maistinius gyvūnus (žuvis, vėžiagyvius ir kt.).

4. Viešojo maitinimo įmonės patalpose, kuriose laikomi gyvūnai augintiniai gali turėti tiesioginį kontaktą su lankytojais, turi būti užtikrinta maisto sauga, įrengta karšto ir šalto vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo sistema. Viešojo maitinimo įmonėse gali būti laikomi tik prie žmonių pripratinti gyvūnai augintiniai.

5. Viešojo maitinimo įmonių patalpose, kuriose laikomi gyvūnai augintiniai, negali būti kitų (ne viešojo maitinimo įmonės laikomų) gyvūnų augintinių.

6. Vartojamos sąvokos:

6.1. **Gyvūnas augintinis** – gyvūnas, laikomas estetiniams ir bendravimo poreikiams tenkinti.

6.2. **Maistinis gyvūnas** – gyvūnas, iš kurio gauti produktai naudojami maistui.

6.3. **Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos teritorinė valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba** (toliau – teritorinė VMVT) – Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos teritorinis padalinys.

6.4. **Viešojo maitinimo įmonė** – maisto tvarkymo subjektas, teikiantis viešojo maitinimo paslaugas.

Kitos Apraše vartojamos sąvokos atitinka sąvokas, vartojamas Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatyme, Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos maisto įstatyme ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme.

7. Prie įėjimo į viešojo maitinimo įmonės patalpas, kuriose laikomi gyvūnai augintiniai, matomoje vietoje turi būti įspėjamasis ženklas su užrašu, pavyzdžiui, „Čia laikomi gyvūnai augintiniai!“.

8. Viešojo maitinimo įmonės patalpose ar prie įėjimo į jas turi būti lankytojams pateikiama informacija apie saugų elgesį su gyvūnais augintiniais. Viešojo maitinimo įmonės darbuotojai turi užtikrinti, kad lankytojai laikytųsi saugaus elgesio su gyvūnais augintiniais principų.

9. Viešojo maitinimo įmonės gali tvarkyti maistą tik Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (toliau – VMVT) nustatyta ir su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija suderinta tvarka patvirtintose maisto tvarkymo vietose, turinčiose maisto tvarkymo subjekto patvirtinimo pažymėjimus, kurie išduodami vadovaujantis Maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo reikalavimais, patvirtintais Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2008 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. B1-527 „Dėl Maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo reikalavimų patvirtinimo“, ir turi užtikrinti viešojo maitinimo veiklos sąlygų atitikimą 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 852/2004 dėl maisto produktų higienos (OL 2004 m. specialusis leidimas, 13 skyrius, 34 tomas, p. 319) ir Lietuvos higienos normos HN 15:2005

„Maisto higiena“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. V-675 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 15:2005 „Maisto higiena“ patvirtinimo“, nuostatomis.

10. Viešojo maitinimo įmonės, siekiančios laikyti gyvūnus augintinius savo patalpose, turi laikytis Veterinarijos reikalavimų pramoginiams ir kitiems renginiams naudojamiems gyvūnams, patvirtintų Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2013 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. B1-2 „Dėl Veterinarijos reikalavimų pramoginiams ir kitiems renginiams naudojamiems gyvūnams patvirtinimo“ (toliau – Veterinarijos reikalavimai pramoginiams ir kitiems renginiams naudojamiems gyvūnams), ir šių reikalavimų nustatyta tvarka gauti leidimą organizuoti renginį su gyvūnais. Tuo atveju, kai viešojo maitinimo įmonės patalpose laikomi šaltakraujai stuburiniai gyvūnai (žuvys) ar ne daugiau kaip 5 paukščiai (pvz.: papūgos, kanarėlės ir kt.) ir kai šie gyvūnai neturi tiesioginio kontakto su lankytojais, reikalavimas turėti leidimą organizuoti renginį su gyvūnais nėra taikomas.

11. Teritorinė VMVT, atsižvelgdama į faktorius, galinčius turėti įtakos maisto saugai, žmonių sveikatai ar gyvūnų sveikatai ir (ar) gerovei, gali nurodyti viešojo maitinimo įmonei, savo patalpose laikančiai gyvūnus augintinius, užtikrinti papildomų, nei nurodyti šiame Apraše, veterinarijos reikalavimų laikymąsi ir (ar) taikyti laikinus apribojimus.

II SKYRIUS

GYVŪNŲ AUGINTINIŲ LAIKYMO REIKALAVIMAI

12. Viešojo maitinimo įmonė, savo patalpose laikanti gyvūnus augintinius, turi:

12.1. užtikrinti Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo 6 straipsnio, 12 straipsnio 3 dalies ir 20 straipsnio 2, 5 ir 6 dalių nuostatų laikymąsi;

12.2. gyvūnams augintiniams sudaryti jų sveikatos ir gerovės reikalavimus atitinkančias laikymo sąlygas;

12.3. sudaryti sutartį (-is) su veterinarijos paslaugų teikėju (-ais) arba įdarbinti privatų veterinarijos gydytoją. Šis papunktis taikomas kai viešojo maitinimo įmonėje laikomi šunys, katės ar šėškai;

12.4. paskirti asmenį, atsakingą už gyvūnų augintinių priežiūrą, jų gerovės užtikrinimą ir sveikatos būklės stebėjimą (toliau – atsakingas asmuo). Jei viešojo maitinimo įmonėje atsakingas asmuo yra atsakingas ir už maisto tvarkymą, jis, siekdamas, kad jo veikla nekeltų grėsmės maisto saugai, turi imtis visų būtinų priemonių (naudoti vienkartinės pirštines, dėvėti apsauginius rūbus ir kt.). Rekomenduojama, kad viešojo maitinimo įmonėje atsakingo (-ų) asmens (-ų) tiesioginis darbas nebūtų susijęs su maisto tvarkymu (gaminimu, pateikimu ir kt.);

12.5. nedelsiant pranešti apie, jos nuomone, galimai užkrėstą, užsikrėtusį ar sergantį pasiutlige gyvūną augintinį privačiam veterinarijos gydytojui, veterinarijos paslaugų teikėjui arba teritorinei VMVT;

12.6. vykdyti kitus teritorinės VMVT nurodymus;

12.7. užtikrinti, kad:

12.7.1. gyvūnai augintiniai nesidaugintų,

12.7.2. gyvūnams augintiniams prieinamoje vietoje nuolat būtų švaraus geriamojo vandens arba kad jie, atsižvelgiant į jų fiziologinius poreikius, būtų reguliariai girdomi,

12.7.3. gyvūnai augintiniai būtų šeriami (lesinami) jų poreikius atitinkančiais (tik tai gyvūnų rūšiai skirtais šerti (lesinti) saugiais pašarais (lesalais). Pašaro (lesalo) kiekis, sudėtis, forma ir pateikimas turi atitikti gyvūnų augintinių mitybos ir elgesio poreikius. Visi gyvūnai augintiniai turi gauti pašaro (lesalo) jų fiziologines reikmes atitinkančiais laiko tarpais ir būti atjunkyti bei sugebėti savarankiškai maitintis,

12.7.4. gyvūnams augintiniams pasiekiamose vietose sąmoningai nebūtų padėtas ar kitaip prieinamas maistas. Draudžiama gyvūnus šerti (lesinti) maistu, viešojo maitinimo atliekomis ir termiškai neapdorotu gyvūniniu maistu,

12.7.5. parenkant gyvūnus augintinius laikyti grupėmis, būtų atsižvelgiama į gyvūnų augintinių tarpusavio konkurencijos galimybę. Gyvūnai augintiniai, kurie negali būti laikomi kartu

(pvz., katės ir paukščiai), turi būti laikomi taip, kad neturėtų sąlyčio vieni su kitais ir, rekomenduojama, nematytų vieni kitų, išskyrus atvejus, kai gyvūnai augintiniai yra pripratinti būti kartu,

12.7.6. kačių, šėškų ir triušių laikymo įrangoje būtų įrengta vieta tuštinimuisi (kraiko dėžutės). Kraiko dėžutės negali būti laikomos viešojo maitinimo įmonės patalpoje, kuriose tvarkomas ar sandėliuojamas maistas, aptarnaujami lankytojai. Kiekvieną dieną, ryte ir vakare, turi būti valomos gyvūnų kraiko dėžutės, prireikus keičiami pakratai,

12.7.7. būtų įrengta tinkama gyvūnų augintinių poilsio vieta; joje esantys paklotai, gultai, nameliai, lizdai turi būti įrengti nuošaliau nuo šėrimo, girdymo ir tuštinimosi vietų,

12.7.8. gyvūnų augintinių laikymo įrangoje būtų įrengtas tinkamas natūralus arba dirbtinis apšvietimas; gyvūnai augintiniai nebūtų visą parą laikomi tamsoje. Jeigu naudojamas tik dirbtinis apšvietimas, rekomenduojama, kad jo trukmė atitiktų natūralaus apšvietimo trukmę ir tenkintų gyvūno augintinio fiziologinius poreikius,

12.7.9. gyvūnų augintinių laikymo įrangoje būtų įrengta gyvūnų augintinių etologinius poreikius tenkinanti įranga (pvz., kačių laikymo įrangoje turi būti nagų galandimo priemonių),

12.7.10. patalpoje, kurioje laikomi gyvūnai augintiniai, triukšmas būtų sumažinamas iki minimalaus.

III SKYRIUS GYVŪNŲ SVEIKATOS REIKALAVIMAI

13. Viešojo maitinimo įmonės patalpose gali būti laikomi tik kliniškai sveiki gyvūnai augintiniai. Sergančiam, sužeistam ar kitaip kenčiančiam gyvūnui augintiniui nedelsiant turi būti suteikiama veterinarinė pagalba. Įtariamam sergantį gyvūną nedelsiant turi būti atskiriamas nuo kitų gyvūnų ir perkeliamas gydyti į veterinarijos paslaugų teikėjo patalpas ar, suderinus su privačiu veterinarijos gydytoju, kitas tinkamas patalpas.

14. Šunys, katės ir šėškai turi:

14.1. būti paženklinėti poodine mikroschema (arba tatuiruote, jei ji padaryta iki 2011 m. liepos 3 d. ir gyvūno augintinio laikytojas turi tai patvirtinantį dokumentą);

14.2. turėti gyvūno augintinio pasą, kurio forma patvirtinta Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2005 m. balandžio 27 d. įsakymu Nr. B1-273 „Dėl Reikalavimų gyvūnų augintinių pasui patvirtinimo“, arba Gyvūno vakcinacijos nuo pasiutligės pažymėjimą, kurio forma patvirtinta Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2008 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. B1-514 „Dėl Gyvūno vakcinacijos nuo pasiutligės pažymėjimo formos patvirtinimo“;

14.3. būti vyresni nei 3 mėn. amžiaus, vakcinuoti nuo pasiutligės pagal vakcinos gamintojo informaciniame lapelyje pateikiamus nurodymus;

14.4. būti reguliariai dehelmintizuojami. Katėms ir šėškams ne rečiau kaip kartą per 90 d. turi būti suduodami veterinariniai vaistai nuo helmintų. Šunims ne rečiau kaip kartą per 28 d. turi būti suduodami veterinariniai vaistai, kurių sudėtyje yra veikliosios medžiagos prazikvantelio. Veterinarinius vaistus turi suduoti privatus veterinarijos gydytojas ir apie tai pažymėti Aprašo 14.2 papunktyje nurodytame dokumente;

14.5. būti reguliariai gydomi nuo išorinių parazitų veterinariniais vaistais. Specialūs antkakliai ir kitos išoriškai naudojamos fizinės priemonės (pvz., pakabukai), impregnuotos veikiančiomis parazitais (blusas ir kt.) medžiagomis, negali būti naudojami.

15. Šunys turi būti vakcinuoti nuo mėšėdžių maro, mėšėdžių virusinio enterito ir infekcinio hepatito.

16. Katės turi būti vakcinuotos nuo kalicivirozės, infekcinio rinotracheito, panleukopenijos ir leukemijos.

17. Šėškai turi būti vakcinuoti nuo mėšėdžių maro.

18. Katėms periodiškai turi būti trumpinami nagai. Siekiant sumažinti galimą ligų sukėlėjų perdavimo žmonėms per įdrėskimus riziką, rekomenduojama, kad viešojo maitinimo įmonės patalpose

būtų priemonių netiesioginiam kontaktui (žaidimui) su gyvūnais augintiniais (lazdelės su virvute ir kt.).

19. Viešojo maitinimo įmonės patalpose leidžiama laikyti tik vakcinuotus gyvūnus augintinius, kuriems po atliktos vakcinacijos yra praėjęs vakcinos gamintojo informaciniame lapelyje nustatytas laikotarpis imunitetui susidaryti.

20. Kitų rūšių gyvūnams taikomi atitinkami sveikatos reikalavimai, nustatyti Veterinarijos reikalavimuose pramoginiams ir kitiems renginiams naudojamiems gyvūnams.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Viešojo maitinimo įmonės patalpose gali būti tik žmonėms ir (ar) gyvūnams neagresyvūs gyvūnai augintiniai.

22. Nuo iš gyvūnų globos namų paimtiems ar kitiems bešeimininkiams gyvūnams augintiniams (šunims, katėms ar šėškams) atliktos vakcinacijos nuo pasiutligės dienos praėjus ne mažiau kaip 30 dienų ir likus 90 dienų iki jų laikymo viešojo maitinimo įmonėje, turi būti atliktas pasiutligės serologinis tyrimas. Patvirtintos laboratorijos išduotas dokumentas, kuriuo patvirtinama, kad pasiutligės neutralizuojančių antikūnų titras yra lygus arba didesnis negu 0,5 TV/ml, turi būti pridodamas prie to gyvūno augintinio (šuns, katės ar šėško) Aprašo 14.2 papunktyje nurodyto (-ų) dokumento (-ų).

23. Siekdami užtikrinti gyvūnų augintinių atsekamumą, viešojo maitinimo įmonės turi tvarkyti priimamų, laikomų, perduodamų ir nugaišusių (nugaišintų) gyvūnų augintinių apskaitą ir nuo jų patekimo į viešojo maitinimo įmonę dienos atitinkamame žurnale ar elektroninėje laikmenoje turi registruoti šiuos duomenis:

23.1. gyvūno augintinio patekimo datą ir aplinkybes (nurodyti šaltinį (pavadinimas / vardas, pavardė ir adresas, telefonas, elektroninio pašto adresas);

23.2. gyvūno augintinio rūšį, lytį, amžių;

23.3. informaciją apie gyvūno augintinio ženklinimą (jei taikoma);

23.4. gyvūno augintinio gydymą (nurodyti gydymo datas ir privataus veterinarijos gydytojo vardą ir pavardę);

23.5. gyvūno augintinio laikytojo, kuriam perduotas gyvūnas (-ai), vardą, pavardę, adresą, kontaktinius duomenis (telefono numerį, el. pašto adresą);

23.6. nugaišusių ar nugaišintų gyvūnų augintinių skaičių, rūšį, priežastis (jei jos žinomos).

24. Siekiant išvengti užkrečiamųjų gyvūnų ligų plitimo, gyvūnų augintinių laikymo įranga ir (ar) patalpos, kuriose laikomi ar į kurias gali laisvai patekti gyvūnai augintiniai, turi būti reguliariai valomos, plaunamos ir dezinfekuojamos. Dezinfekcijai turi būti naudojami autorizuoti veterinariniai biocidiniai produktai pagal gamintojo nurodymus. Informacija apie atliktą dezinfekciją (dezinfekcijos data ir laikas, dezinfekuotos gyvūnų augintinių laikymo įrangos / patalpos pavadinimas, dezinfekcijai naudotos priemonės) turi būti registruojama atitinkamame žurnale arba kompiuterinėje laikmenoje. Valant ir dezinfekuojant gyvūnų augintinių laikymo įrangą, joje negali būti gyvūnų augintinių.

25. Gyvūnai augintiniai gali būti perduodami kitiems gyvūnų augintinių laikytojams tik pagal gyvūnų augintinių perdavimo–priėmimo sutartį, kurios vienas egzempliorius kartu su dokumentais, susijusiais su perduodamais gyvūnais augintiniais, turi būti įteikiamas gyvūnų augintinių laikytojams.

26. Teritorinės VMVT, vadovaudamosi 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 882/2004 dėl oficialios kontrolės, kuri atliekama siekiant užtikrinti, kad būtų įvertinama, ar laikomasi pašarus ir maistą reglamentuojančių teisės aktų, gyvūnų sveikatos ir gerovės taisyklių (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 3 skyrius, 45 tomas, p. 200), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. liepos 22 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 702/2013 (OL 2013 L 199, p. 3), Veterinarijos įstatymu ir kitais valstybinę veterinarinę kontrolę reglamentuojančiais teisės aktais ir siekdamas nustatyti, kaip įgyvendinamos Aprašo nuostatos, kontroliuoja viešojo maitinimo įmones, savo patalpose laikančias gyvūnus augintinius.

27. Viešojo maitinimo įmonės, pažeidusios Aprašo nuostatas, atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

28. Teritorinių VMVT sprendimai, kontroliuojančių pareigūnų veiksmai gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.
